

for rigtig. Jeg har paavist disse Punkter; jeg har omtalt Varetægtsfængsel, jeg har omtalt Sammenblandingen af det eksekutive Politis Funktioner med den forhørende og dømmende Dommers, og jeg har endelig omtalt Sammenblandingen af Retskriverfunktionen med Dommerstillingen. Der er, saa vidt jeg har kunnet se, under Forhandlingen af den foreliggende Sag væsentlig blevet dvælet ved den sidste af mig nu nævnte Sag. Man har ikke saa meget talt om Foreningen af Politiforretninger med Domsforretninger, som man har holdt sig til, hvad der nærmest kommer ind under Spørgsmaalet om Protokolltilførselen. Jeg skal følge Exemplet. Jeg vil da tillade mig at sige, at det har glædet mig i forrige Møde at høre den høitærede Justitsminister erkjende, at det i og for sig maatte anses for heldigt, om der var særlige Retskrivere, og ligeledes slutte sig til eller i alt Fald stille sig velvillig lige overfor Tanken om at faae indført saadanne, idet han gjorde gjældende, at de Betæneligheder, han har næret, nu saa vel som tidligere, væsentlig vare af finansiel Natur. Maaske det nu efter disse Udtalelser ogsaa kunde være muligt, at det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (Holch) kunde overvinde sine Betæneligheder mod Indførelsen af særlige Retskrivere, saa meget mere som det forekommer mig, at han dels under den tidligere Forhandling, dels ogsaa i Begyndelsen af sit Foredrag forleden Dag udtalte sig gunstigt om den Betydning, det kunde have, at der blev ansat særlige Retskrivere. Jeg kan nu ikke nægte, at jeg fremdeles føler mig overbevist om, at det er en Reform, som vilde kunne blive af stor Bigtighed — her er jo fornemlig Tale om Forholdene udenfor Kjøbenhavn — og jeg kan ikke paa nogen Maade tro, at der vilde kunne naaes Noget, der vilde kunne stilles i Sammenligning dermed, ved, som man har hentydet til, at forbedre Retsvidneinstitutionen. I 1847 — det er jo som bekendt ved Forordningen af 9de Juni 1847, det skete — forandrede man Retsvidneinstitutionen, og hvorfor gjorde man det? Fordi det tilstrækkelig havde vist sig, at den gamle, den oprindelige Institution var geraadet stærkt i Forsald, saa at det fra alle Sider erkjendtes, at den nu aldeles ingen Nytte gjorde. Jeg er bange for, at hvis man nu vilde gjenoplive Institutionen, vilde det gaa, som det gik med den gamle Institution, at der vel et Aars Tid eller to eller nogle faa Aar muligvis vilde være mere Interesse til Stebe, og at man vilde faae dygtigere Retsvidner efter Omgang, end man havde før 1847, men at det ikke vilde være

mange Aar, førend man atter vilde komme til den samme Erkjendelse, som førte til Forordningen af 1847. Jeg mindes endnu meget godt og levende de Forhandlinger, der fandt Sted i Stenderforamlingen i Anledning af denne Forordning, ligesom det ogsaa saldt i min Løb at have en ikke liden Andel i den Maade, hvorpaa denne Forordning af 1847 blev ført ud i Livet. Selv om man ved at lønne Retsvidnerne anderledes og bedre end nu, kunde sikke sig bedre Kræfter, tror jeg dog ikke, at man vilde kunne naae det, man tilsigter. Det er nu i og for sig ikke en heldig Ting saaledes at skulle tilkøbe sig Interesse, jeg tror vanskeligt, at man, selv om man ogsaa forhøiede Retsvidnelønnen ikke ubetydeligt, virkelig vilde kunne sikke sig den Indsigt, Uafhængighed, Udholdenhed og Interesse, som det her virkelig kommer an paa. I hvert Tilfælde kan det ikke nægtes, at hvis man forhøiede Retsvidnelønnen betydeligt, vilde man i høi Grad svække det Argument, man gjør gjældende mod Ansættelsen af særlige Retskrivere. Jeg tror, at jeg ved en Fortalelse i Mødet før Jul kom til at sige, at Retsvidneinstitutionen kostede en halv Million Kroner om Aaret, det var naturligtvis en Feil, det var ikke 500,000, men 50,000 Kroner. Hvis man nu vilde tænke sig Retsvidnelønnen f. Ex. fordoblet — og skulde det forslaa noget, maatte man være betænkt paa noget Bigenende — vilde Lønnen til Retsvidner altsaa komme op til omtrent 100,000 Kr. om Aaret. Nu vil jeg bede ærede Medlemmer, der ere saa angstelige for de store Udgifter, som Ansættelsen af særlige Retskrivere vil medføre, om at undersøge den Beregning, der i den Anledning er anslaaet i Motiverne til det Lovforslag, som den høitærede Justitsminister forelagde i 1879 om en Omordning af vort Retsvæsen og derunder ogsaa om Ansættelsen af særlige Retskrivere. Det forholder sig nemlig, som jeg sagde i Mødet før Jul, at skjøndt der ganske vist i den saakaldte store Processkommission var forskellige Meninger om Nødvendigheden af Ansættelsen af særlige Retskrivere, var det overbeieende Flertal dog derfor, ligesom ogsaa Kommissionens Indstilling gik ud paa, og det Lovforslag, som den meget ærede Justitsminister derefter fremlagde, indeholdt særlige Retskrivere. Nu beder jeg, man vil undersøge, hvad man den Gang regnede, at Ansættelsen af særlige Retskrivere vilde koste, og man vil se, at det ikke er saa overmaade meget Mere end de 100,000 Kr., som jeg nu nævnte. Sagen er, at Ansættelsen af særlige Retskrivere ikke den Gang fremtraadte og efter